

A FŰTÉSI SZEZON VESZÉLYFORRÁSAI

Javában tart az idei fűtési szezon. Beköszöntével Szlovákia számos területén minden évben **romlik a levegő minősége**. A téli időszakot az alacsony hőmérséklet, szélcsend vagy inverzió jellemzi, aminek okán a levegőben található szennyező anyagok koncentrációja a biztonságos határértékek fölé emelkedik. Bár a levegő minősége Európa-szerte javult az elmúlt évtizedekben, az ezzel kapcsolatos problémák továbbra is fennállnak. Szlovákia területén a levegőminőség romlása elérte azt a szintet, hogy ez év elején az Európai Bizottság úgy döntött, hogy az Európai Unió Bírósága elé tárja Szlovákia rossz légminőséggel kapcsolatos ügyét, amely a PM₁₀ porrészecskék magas koncentrációja miatt alakult ki. Szlovákiában a szennyező porrészecskék legjelentősebb hányada a **háztartások szilárd fűtőanyaggal történő fűtése** során keletkezik. Ez a fűtési mód körülbelül 350 000 szlovákiai háztartás sajátja.

Emissziómentes fűtés nem létezik. A fa égése során mindig olyan szennyező anyagok keletkeznek, mint a PM₁₀, PM_{2,5} porrészecskék vagy a benzopirén. Szénrel való fűtésnél kén-dioxid és mérgező nehézfémek, például arzén, kadmium, nikkel, ólom és higany kerülnek a levegőbe. A fűtőberendezések helyes kezelésének és különösen a megfelelő tüzelőanyag (száraz fa) használatának köszönhetően ezt a terhelést jelentősen csökkenthetjük.

A kazánok, kandallók és a kályhák az úgy nevezett kisméretű légszennyező források csoportjába tartoznak, amelyek üzemeltetőit a levegőről szóló törvény kötelezi a meghatározott műszaki követelmények és az üzemeltetés feltételeinek betartására. A község, mint a helyi levegővédelmi hatóság, az építési engedély kiadása céljából engedélyt ad ezen fűtőberendezések elhelyezésére és építésére és a használatbavételi engedély kiadása céljából engedélyezi ezek használatát. A gyakorlatban a fűtőberendezések üzemeltetői kérelmezik a beleegyezések kiadását, mivel ezek elengedhetetlenül szükségesek a már említett határozatok meghozatalához. Az üzemeltetők kötelezettségei azonban ezzel nem érnek véget.

A háztartásokra kötelezettségek hárulnak a fűtőberendezések beszerelésénél, üzembe helyezésénél, valamint azok tényleges üzemeltetésénél, a fűtőanyagok égetésénél, illetve a fűtőberendezések és kémények műszaki állapotának ellenőrzésénél és tisztításánál. E követelmények betartásával egyrészt eleget teszünk a törvény szabta kötelezettségeinknek, másrészt pénzt takarítunk meg, óvjuk a saját és a környezetünk egészségét, védjük a tulajdonunkat és a környezetünket. Elavult kazánok, kandallók és kályhák használatával, nem optimális fűtőanyagok égetésével, a berendezések nem megfelelő használatával és karbantartásával nem csak a **levegőt szennyezzük**, hanem **növeljük a tűz kialakulásának esélyét is a háztartásokban.**

A Szlovák Köztársaság Belügyminisztériuma statisztikai adatai szerint az utóbbi tíz évben a fűtőberendezésekkel és kéményekkel kapcsolatos **tűzvészeket leggyakrabban a korom gyulladása okozta** – 4 726 esetet. A fokozott korom- és kátrányképződés a nem megfelelő tüzelőanyag használatára, a korlátozott levegőellátásra vagy a nagy méretű, bélésű nélküli kémény használatára vezethető vissza. A háztartásokban keletkező tüzek egyéb okai a füstelvezető csövek elhasználódása, a kéménybe épített gerenda, a kémény belső felületén lévő repedések, szikra kipattanása a kéményből, a fűtőberendezés műszaki meghibásodása vagy a gyúlékony anyagok és a fűtőberendezések, kémények, füstelvezető csövek közötti biztonsági távolság be nem tartása és a nem megfelelő fűtőanyag használata a tüzelőberendezésben.

Sok szerencsétlenség egyszerűen elkerülhető lenne, például a fűtőberendezések és égéstermék-elvezetők ellenőrzésével, karbantartásával és tisztításával. A Szlovák Köztársaság Belügyminisztériuma 401/2007 számú rendelete értelmében **kötelező a kémények tisztítása és ellenőrzése az üzemeltetés ideje alatt legalább ezekben az időintervallumokban:**

- 1 x 4 havonta – kémény, csatlakoztatott készülékekkel 50kW teljesítményig, szilárd vagy folyékony tüzelőanyagra,
- 1 x 6 havonta – kémény, csatlakoztatott készülékekkel 50kW teljesítményig, gáznemű tüzelőanyagokra, bélésű nélkül,
- 1 x 12 havonta – kémény, csatlakoztatott készülékekkel 50kW teljesítményig, gáznemű tüzelőanyagokra, bélésűvel.

A készülék tisztításának a gyártó által a készülék dokumentációjában meghatározott időn belül kell történnie. Amennyiben ez az idő nincs meghatározva, vagy a dokumentáció hiányzik, a tisztítás a fent meghatározott időintervallumokban történjen. Ugyanezek a kötelezettségek vonatkoznak füstelvezető cső ellenőrzésére és tisztítására, amely az égéstermékek a levegőbe vezetésére szolgál.

Emellett figyelembe kell venni azt is, hogy amennyiben a lakásra, illetve az ingatlanra **tűzbiztosítás** van kötve, **szor kerülhet a kifizetendő biztosítási összeg csökkentésére, illetve ki nem fizetésére**, amennyiben nem dokumentálható a füstelvezető csövek, kémények és kisméretű légszennyező források szakszerű karbantartásának és ellenőrzésének megtörténte.

A fűtés helyes módjáról, beleértve a háztartások fűtésére vonatkozó jogszabályokról további információkat a következő oldalon talál: <http://vykurovanie.enviroportal.sk/>. A cikk az Európai Unió LIFE programja keretében finanszírozott LIFE IP – A levegőminőség javítása projekt részeként készült. A projektet a Szlovák Köztársaság költségvetéséből társfinanszírozzák a Szlovák Köztársaság Környezetvédelmi Minisztériumán keresztül. Több információért keresse fel a következő oldalt: www.populair.sk

Szerzők: Marta Bejdáková (Nagyszombat Megye Önkormányzata) és Katarína Mičáková (a Szlovák Köztársaság Környezetvédelmi Minisztériuma), levegőminőségi menedzserek
Fénykép forrása: Szlovák Környezetvédelmi Ügynökség, grafika: R. Sika

